

N:o 22.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 Mars 1877, kl. 3 e. m.

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 4, i fråga om väckt förslag angående upphäfvande af Kongl. Resolutionen den 16 Mars 1739 rörande skyldighet för egare af qvarnar, som mala för tulltägt, att hålla våg i qvarnen.

Uti en inom Andra Kammaran väckt, till Utskottet öfverlemnad motion (N:o 136) har Herr *Liss Olof Larsson*, under antagande att genom Kongl. stadgan den 10 November 1865, angående mått och vikt, alla äldre författningar och resolutioner i samma ämne äro upphäfdade, föreslagit, att, som Konungens Befallningshafvande i ett af rikets län visat sig hysa en annan åsigt, i det bemälda myndighet uti en den 26 Januari 1876 utfärdad kungörelse erinrat kronobetjeningen i samma län om att med noggrannhet tillse efterlefnaden af en den 16 Mars 1739 utfärdad Kongl. resolution, hvarigenom egare af qvarnar, som mala för tulltägt, åläggas att, vid vite af 5 daler silfvermynt, hålla våg i qvarnen, Riksdagen — enär genom berörda kungörelse alla qvarnegare, åtminstone i det län der mera nämnda kungörelse uttgått, tvingas att anskaffa våg, den der, ofta nog med betydlig kostnad och besvär, årligen måste justeras, och detta äfven om i flertalet af dessa qvarnar våg aldrig begagnas för den spanmål, som der förmales — måtte hos Kongl. Maj:t anhålla om upphäfvande af ofvan åberopade Kongl. resolution af den 16 Mars 1739.

Den författning, motionären på ofvan anförda skäl önskat få i föreslagen ordning undanröjd, är Kongl. Maj:ts resolution uppå allmogens besvär den 16 Mars 1739, i hvars 45 punkt stadgas: »Odalqvarnar, som mala för tulltägt, blifva hädanefter, vid vite af 5 daler silfvermynt, för-

Bih. till Riksd. Prot. 1877. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 14 Häft.

pligtade att hålla våg i qvarnen, kommandes malden att vägas både till och ifrån mjölnaren, samt af Häradsrätten uti hvarje landsort efter dess beskaffenhet och förra vanlighet beprövas, huru mycket i tulltägt erläggas bör, som sedan af landshöfdingen efter omständigheterna fastställes till alla vederbörandes ständiga efterrättelse.»

Genom den af motionären åberopade Kongl. stadgan af den 10 November 1865, såsom endast afscende beskaffenheten af de mått, mål och vigter som dädanefter skulle i riket gagnas, samt angående sättet och tiden för dessas justerande jemte ansvar för underlåtenhet deraf, kan visserligen den af motionären ifrågaställda resolutionen icke anses vara upphäfd eller till sin verkan undanröjd; men då deremot Kongl. Maj:t genom dess nådiga kungörelse den 30 December 1863, angående ändring i föreskrifterna rörande vilkoren för mjöl- och sågqvarnars anläggande m. m., dels förordnat att, med visst undantag för boställe, kungs- eller kungsladugård, eller annan under Kongl. Maj:t och kronans omedelbara disposition varande jord, eller å nybygge eller nyhemman å kronans mark, skulle med iakttagande, hvad angår vattenqvarnar, af vissa stadganden till förekommande af skada genom uppdämning, en hvar, som lägenhet dertill hafver, ega anlägga samt till eget behof och andras betjenande begagna mjöl- och sågqvarnar; dels ock förklarar, att hvad i fråga om offentlig myndighets åtgärd för bestämmande af viss qvarntull för spanmåls förmalning funnes stadgadt till all kraft och verkan förfallit, är det uppenbart att bedrifvande af qvarnrörelse numera är, likasom hvarje annan loflig näring, en fri handtering, och att den afgäld eller så kallad tulltägt, som den, hvilken låter förmala sin spanmål, bör till qvarnegaren erlägga och hvilken fordom till beloppet bestämdes af vederbörande myndighet, nu är beroende på fritt aftal emellan den maldesökande och qvarnegaren, samt således kan utgå antingen i penningar eller spanmål.

Vid sådant förevetande och då således, om det än kan höra till god ordning och vara med båda parternes, särdeles maldesökandens, fördel öfverensstämmande att våg finnes i qvarn, detta numera, enligt Utskottets uppfattning, icke är ett oeftergifligt och lagstadgadt vilkor för rättigheten att qvarnrörelse utöfva, anser Utskottet, som håller före att det egna intresset i förevarande fall skall verksammast bidraga att reglera förhållandena, och att den qvarnegare, som undandrager sig att hålla behörigen justerad våg i sin qvarn, derpå sannolikt, genom mistning af kunder, sjelf gör den största förlusten, den af motionären omförmälda nådiga resolutionen redan vara genom senare lagstadgande i ämnet till all kraft och verkan undanröjd.

I följd häraf har Utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka aflåtandet af en sådan, efter Utskottets uppfattning, onödig skrifvelse, som den motionären påkallat, utan får hemställa,
att Herr Liss Olof Larssons förevarande motion icke måtte till någon åtgärd föränleda.

Stockholm den 16 Mars 1877.

På Utskottets vägnar:

EUG. CLAIRFELT.
